

Arrest

nr. 235 844 van 13 mei 2020
in de zaak RvV X / IX

In zake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat V. MEULEMEESTER
Langestraat 152
9473 WELLE

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IXde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Somalische nationaliteit te zijn, op 3 januari 2020 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 23 december 2019.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 20 februari 2020 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 11 maart 2020.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken M. MILOJKOWIC.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat M. KALIN loco advocaat V. MEULEMEESTER en van attaché L. DECROOS, die verschijnt voor de verwerende partij.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Met de bestreden beslissing wordt het door verzoeker ingediende verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk bevonden omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat. Ze luidt als volgt:

De bestreden beslissing luidt als volgt:

"A. Feitenrelaas

U heeft de Somalische nationaliteit, u bent soenniet en u behoort tot de Hawaadle, een subclan van Hawiye. U bent afkomstig van het dorp Halgan, gelegen in de provincie Hiraan. U bent blind geboren en werd in Somalië hierdoor soms gepest. Uw vader werd vermoord door Al Shabaab op 20 mei 2017. In

juni 2017 werden uw moeder, uw drie broers en uw zus uit een minibus gehaald en meegenomen door Al Shabaab. Sindsdien heeft u geen nieuws over wat er met hen is gebeurd.

U ging vijf dagen naar het dorp Baraqoy. Vervolgens ging u naar Mogadishu waar u tot 1 juni 2018 in drie verschillende woningen van verre verwanten langs vaderskant verbleef. U kent enkel de naam van de eerste man bij wie u in Mogadishu verbleef.

Hierna verliet u Somalië en reisde u via Turkije naar Griekenland waar u op 15 augustus 2018 op het eiland Chios aankwam en op 28 augustus 2018 een verzoek om internationale bescherming indiende.

De eerste vijf maanden verbleef u in Griekenland in een opvangcentrum. U sliep er samen met een andere persoon in een tent. U had er slechts twee dekens. De persoon met wie u de tent deelde, bracht u 's morgens altijd onder een boom en liet u er achter. Uw tas en uw dekens werden er gestolen. Ook verbleef u er een tijdje in een container met zeven andere personen die u pestten omdat u blind bent. Ook weigerden sommigen om op te staan om u te brengen naar de plaats waar het ontbijt werd uitgedeeld.

Nadat u het opvangcentrum verliet, verbleef u gedurende zeven maanden in een huis. De eerste vier maanden verbleef er in datzelfde huis een Somalische man die eten voor u klaarmaakte. Op een vrijdag vertrok hij plotseling en keerde hij niet meer terug. Gedurende het daaropvolgende weekend at u niets. De daaropvolgende maandag kwam er iemand binnen die vroeg naar uw medebewoner. U zei dat u het niet wist. Diezelfde dag nog werd er geregeld dat er een andere Somalische man samen met u in het huis kwam wonen. Deze persoon heette Mohamed. Zijn clan of familienaam kent u niet. Hij verbleef gedurende drie maanden samen met u in dat huis en maakte twee keer per dag eten voor u klaar.

In de periode dat Mohamed samen met u in het huis woonde, vernam u dat u een internationale beschermingsstatus heeft gekregen in Griekenland. U weet niet of u dan wel de subsidiaire beschermingsstatus dan wel de vluchtelingenstatus werd toegekend.

Toen Mohamed besloot om Griekenland te verlaten, vroeg u hem of u met hem mee kon gaan. Mohamed stemde hiermee in. Met de 90 euro per maand die u in Griekenland kreeg, betaalde u uw vliegtuigticket naar België.

Aangekomen in België liet Mohamed u ergens achter. Na een tijdje begon u om hulp te schreeuwen en kwamen mensen naar u toe die u verder hielpen.

Op 12 augustus 2019 diende u in België een verzoek om internationale bescherming in.

U heeft Griekenland verlaten omdat u er niet voor uzelf kunt zorgen, omdat u er geen hulp kreeg en omdat u er geen medische zorg kreeg. U legt twee Belgische medische attesten dd. 23.10.2019 neer.

B. Motivering

Vooreerst moet worden opgemerkt dat het Commissariaat-generaal op grond van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, van oordeel is dat er in uw hoofde bepaalde bijzondere procedurele noden kunnen worden aangenomen.

Uit de twee door u neergelegde Belgische medische attesten dd. 23.10.2019 blijkt immers dat u blind bent. Om hier op passende wijze aan tegemoet te komen, werden er u steunmaatregelen verleend in het kader van de behandeling van uw verzoek door het Commissariaat-generaal, en werd u begeleid en vergezeld door uw vertrouwenspersoon.

Gelet op wat voorafgaat kan in de gegeven omstandigheden redelijkerwijze worden aangenomen dat uw rechten in het kader van onderhavige procedure gerespecteerd worden evenals dat u kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle elementen in uw administratieve dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk bevonden.

Uit uw verklaringen en uit uw neergelegde documenten blijkt dat u dat u internationale bescherming hebt verkregen in Griekenland (CGVS, 11 ; zie administratief dossier).

Artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980 voorziet in de mogelijkheid om het verzoek om internationale bescherming van een verzoeker die reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, niet-ontvankelijk te verklaren.

U verkeert niettemin in de mogelijkheid om elementen aan te brengen waaruit kan blijken dat de bescherming die u in deze lidstaat werd verleend, niet actueel of ontoereikend zou zijn.

In dit geval hebt u geen elementen vermeld waaruit kan blijken dat u Griekenland hebt verlaten wegens een gegronde vrees of een reëel risico op het lijden van ernstige schade. In het kader van uw verzoek om internationale bescherming doet u in de eerste plaats uw levensomstandigheden in Griekenland gelden. In het bijzonder haalt u aan de slechte levensomstandigheden aan in het opvangcentrum waar u de eerste vijf maand heeft verbleven en stelt u dat u Griekenland heeft verlaten omdat u er niet voor uzelf kunt zorgen, omdat u er geen hulp kreeg en omdat u er geen medische zorg kreeg (CGVS, p. 12).

In dit opzicht geniet u als persoon die internationale bescherming geniet, binnen de Europese Unie een specifieke bescherming tegen refoulement. Overeenkomstig het recht van de Unie zijn er aan uw status diverse rechten en voordelen op gebied van werkgelegenheid, sociale bescherming, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en integratie verbonden.

Deze vaststelling wordt niet ondermijnd door het feit dat er zich verschillen kunnen voordoen in de algemene economische toestand tussen de lidstaten van de Europese Unie. Niet alle onderdanen van de Europese Unie hebben een gelijkwaardige toegang tot huisvesting, tewerkstelling en andere sociale infrastructuur. Dit geldt ook voor personen die internationale bescherming binnen de Europese Unie genieten. De vaststelling dat er tussen de lidstaten van de Europese Unie verschillen bestaan met betrekking tot de omvang van de toekenning van rechten aan personen die internationale bescherming genieten, en de mate waarin zij deze rechten kunnen doen gelden, is, wat u betreft, geen vervolging in de zin van artikel 48/3 van de wet van 15 december 1980, noch een reëel risico op het lijden van ernstige schade in de zin van artikel 48/4 van dezelfde wet. U hebt een internationale beschermingsstatus in Griekenland verkregen. Deze lidstaat van de EU is als zodanig gebonden door het recht van de Europese Unie, dat voorziet in minimumnormen op gebied van rechten en voordelen die voortvloeien uit uw status van persoon die internationale bescherming geniet en waarvan u gebruik kunt maken.

Bovendien volgt uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat hoewel de algemene situatie en levensomstandigheden van verzoekers om internationale bescherming in een lidstaat van de EU kunnen wijzen op een aantal tekortkomingen, de drempel van artikel 3 EVRM niet overschreden wordt voor zover er geen sprake is van een systematisch onvermogen om steun en structuren te bieden aan verzoekers om internationale bescherming (EHRM, Mohammed Hussein en anderen / Nederland en Italië, 27725/10, 2 april 2013). Deze redenering die van toepassing is op verzoekers om internationale bescherming, moet tevens worden gevolgd wanneer het gaat om personen die reeds een internationale beschermingsstatus genieten.

Wat betreft uw aangehaalde slechte levensomstandigheden in het opvangcentrum waar u de eerste vijf maand heeft verbleven – u kreeg er slechts twee dekens, sliep er met een andere persoon in een tent of met zeven anderen in een container (CGVS, p. 12 & 16) – moet worden opgemerkt dat u toen nog geen internationale beschermingsstatus had verkregen. Bovendien moet worden vastgesteld dat u hierna door de Griekse autoriteiten in een huis werd ondergebracht (CGVS, p. 8).

Uw verklaring dat **u in Griekenland geen medische zorg kreeg** naar aanleiding van aambeien, een hoofdwonde en oorpijn (CGVS, p. 12 & 13), is een louter blote bewering die u niet heeft kunnen staven aan de hand van enig concreet gegeven. U verklaart dat u, toen u nog in het opvangcentrum verbleef, één keer in de rij van Artsen zonder Grenzen tevergeefs vijf uur heeft aangeschoven (CGVS, p. 17). Vervolgens werd er u gezegd dat er die dag niet meer werd gewerkt (CGVS, p. 17). Hierna bent u niet meer in de rij van Artsen zonder Grenzen gaan aanschuiven omdat u niemand vond die bereid was om er uren samen met u te blijven staan (CGVS, p. 14 & 17). Geconfronteerd met de vaststelling dat het niet nodig was dat iemand de hele tijd samen met u in de rij bleef staan, komt u niet verder dan te stellen dat u er niet alleen kon blijven staan omdat u op een gegeven moment moest doorlopen en naar de juiste plek moest gaan, hetgeen u niet alleen kon (CGVS, p. 17). Deze verklaring overtuigt niet. Het CGVS onderkent dat blind zijn alledaagse handelingen complexer maakt doch er kan redelijkerwijze van u verwacht worden dat u toch enige pogingen onderneemt om medische hulp te vragen. Ook stelt u dat u aan de vrouw die Mohamed aan u voorstelde, gezegd heeft dat u medische hulp nodig had

(CGVS, p. 15). Echter, hierna heeft u niets meer van haar vernomen (CGVS, p. 15). Hieromtrent moet worden opgemerkt dat dit een louter blote bewering is. Bovendien dateren de twee bovenvermelde pogingen om medische hulp te zoeken van de periode dat u nog geen internationale bescherming werd toegekend in Griekenland. Er werd u namelijk pas internationale bescherming toegekend toen u al samen met Mohamed in het huis woonde (CGVS, p. 11).

Uit uw verklaringen blijkt bovendien dat u, nadat u een internationale beschermingsstatus in Griekenland werd toegekend, onvoldoende pogingen heeft ondernomen om medische hulp te zoeken. Zo stelt u eerst dat u geen instantie of organisatie heeft gecontacteerd om medische hulp te vragen toen u in het huis woonde (CGVS, p. 14). Ook verklaart u dat u aan de man die om de twee weken langskwam in het huis, niet heeft verteld dat u medische zorg nodig had (CGVS, p. 15). Uw verklaring voor dit nalaten als zou u de Griekse taal niet spreken (CGVS, p. 15), is niet voldoende. U kunt namelijk ook op non-verbale manieren iemand duidelijk maken dat u medische hulp nodig heeft. Bovendien sprak Mohamed Engels (CGVS, p. 15) en kon hij in het Engels een boodschap hebben achtergelaten voor die man die om de twee weken het huis kwam controleren. Echter, ook dit is niet gebeurd (CGVS, p. 15). Daarnaast moet worden opgemerkt dat u stelt dat Mohamed u twee keer tevergeefs naar een rij in het opvangcentrum heeft gebracht waar u wachtte om iemand van de overheid te ontmoeten die u kon helpen met al uw klachten en vragen (CGVS, p. 13 & 17). U werd er niet geholpen om dat de tijd verstreken was en de kantoren sloten (CGVS, p. 13). Hieromtrent moet worden opgemerkt dat dit een louter blote bewering is die u niet heeft kunnen staven aan de hand van enig concreet gegeven. Gevraagd of Mohamed u niet naar een ziekenhuis kon brengen indien u medische zorgen nodig had, komt u niet verder dan te stellen dat hij u zei dat u voor alles naar het opvangcentrum moest gaan (CGVS, p. 16). Uit het geheel van bovenstaande vaststellingen moet worden besloten dat u niet aannemelijk heeft gemaakt dat u in Griekenland geen toegang zou hebben tot de gezondheidszorg.

Uw verklaring dat **u in Griekenland geen hulp kreeg** (CGVS, p. 12), heeft u niet aannemelijk kunnen maken. Uit uw afgelegde verklaringen blijkt namelijk dat u wel degelijk hulp kreeg van de Griekse autoriteiten. Zo werd u na vijf maanden te hebben verbleven in het opvangcentrum, ondergebracht in een huis waar u samenwoonde met een andere Somaliër die twee keer per dag eten voor u klaarmaakte (CGVS, 8 & 9). Toen de eerste Somaliër vertrokken was en dit meldde aan een persoon, werd diezelfde dag nog een andere Somaliër naar het huis gestuurd die u kon helpen (CGVS, p. 8). Bovendien stelt u dat om de twee weken iemand langskwam en het huis controleerde (CGVS, p. 14 & 15). Bijgevolg kan worden besloten dat de Griekse autoriteiten na uw vertrek uit het opvangcentrum regelmatig uw situatie kwamen controleren, u aan een andere Somaliër hebben gekoppeld die u kon helpen en u meteen koppelden aan een andere Somaliër toen de Griekse autoriteiten op de hoogte waren gebracht van het feit dat uw eerste huisgenoot was vertrokken.

Tevens blijkt uit uw verklaringen dat u geen huishuur diende te betalen en dat u niet werd gezegd of u het huis ooit zou moeten verlaten (CGVS, p. 12 & 13). Bovendien verklaart u dat u er 90 euro per maand kreeg en dat ook hieromtrent niets werd meegedeeld of dit ooit zou ophouden (CGVS, p. 13). Uit bovenstaande verklaringen blijkt dat de Griekse autoriteiten u een gratis woonst en 90 euro per maand ter beschikking stelden en dat ze niet van plan waren deze materiële en financiële steun in te trekken.

Daarenboven blijkt uit uw verklaring dat die 90 euro per maand voldoende was om uw levensnoodzakelijke uitgaven te dekken. Meer bepaald stelt u dat u 60 à 70 euro per maand betaalde aan eten (CGVS, p. 13). Bovendien blijkt uit uw verklaringen dat u in staat was om te sparen. U heeft namelijk uw vliegtuigticket naar België kunnen bekostigen met hetgeen u in Griekenland heeft gespaard (CGVS, p. 9).

Wat betreft uw verklaring dat **u in Griekenland niet voor uzelf kunt zorgen omdat u blind bent** (CGVS, p. 12), moet vooreerst worden opgemerkt dat het CGVS onderkent dat blind zijn beperkingen met zich meebrengt doch het hebben van een visuele beperking betekent niet dat u helemaal niet voor zichzelf kunt zorgen. Uit de door u neergelegde medische attesten blijkt dat u lijdt aan congenitaal glaucoom. Dit betekent dat u reeds van bij de geboorte of sinds uw kindertijd blind bent (zie administratief dossier). Bijgevolg bent u met uw visuele beperking opgegroeid en heeft u er redelijkerwijze mee leren leven en heeft u copingstrategieën ontwikkeld die u in het dagdagelijkse leven helpen om om te gaan met uw visuele beperking. Bijgevolg heeft u niet aannemelijk kunnen maken dat u voor alles afhankelijk bent van anderen. Zo is het onwaarschijnlijk dat u na het plotse vertrek van uw eerste Somalische huisgenoot gedurende een heel weekend helemaal niets heeft gegeten omdat u er helemaal alleen was en niet in staat zou zijn geweest om zelf enig voedsel te vinden in het huis en/of klaar te maken (CGVS, p. 8). Aangezien u op dat moment reeds vier maanden in dit huis verbleef

(CGVS, p. 8), kan redelijkerwijze worden verwacht dat u de indeling van het huis kende en wist waar eten lag. Bovendien is uw aangehaalde totale hulpeloosheid slechts een louter blote bewering die u niet kunt staven aan de hand van enig concreet gegeven. Ook hier moet weer worden gewezen op de hulp die u kreeg van de Griekse autoriteiten (zie supra).

Bovendien wijst niets in uw administratieve dossier erop dat u in Griekenland daadwerkelijk een gegronde vrees koestert of een reëel risico op ernstige schade loopt in geval van terugkeer naar Griekenland.

Wat betreft uw verklaringen dat uw tas en uw dekens in het opvangcentrum werden gestolen, dat sommigen er grapjes maakten over uw visuele beperking, dat sommigen u niet naar het ontbijt wilden brengen en dat de eerste Somaliër die samen met u in het huis woonde u zei om gewoon stil te zijn en dat niemand hem geld gaf om u te helpen (CGVS, p. 6, 12 & 16), moet worden opgemerkt dat dit louter blote beweringen zijn die u niet kunt staven aan de hand van enig concreet gegeven. Bovendien kan uit dergelijke geïsoleerde incidenten geenszins een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade worden afgeleid. Daarenboven blijkt uit uw verklaringen geenszins dat u zich niet kan beroepen op de bescherming van de autoriteiten in Griekenland.

Gelet op de voorafgaande vaststellingen, dient te worden vastgesteld dat u geen gegronde vrees koestert of geen reëel risico op het lijden van ernstige schade in geval van terugkeer naar Griekenland loopt, dat uw basisrechten als persoon die er internationale bescherming geniet, gegarandeerd zijn en dat uw levensomstandigheden niet kunnen worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

Overeenkomstig artikel 24 van de Kwalificatierichtlijn (Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (herziening)), dat de modaliteiten van de verblijfsvergunningen die verband houden met een internationale beschermingsstatus regelt, zijn de verblijfsvergunningen in wezen beperkt in de tijd en hernieuwbaar. Dit is echter in beginsel niet het geval voor de toegekende internationale beschermingsstatus die ten volle blijft gelden zolang het nodig is, de persoon die de status geniet, te beschermen. Deze status kan slechts ophouden, worden herroepen of ingetrokken in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden. Deze status kan ook maar worden beëindigd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden, net zoals de hernieuwing ervan slechts kan worden geweigerd in beperkte en uitzonderlijke omstandigheden (vgl. artikel 11, 14, 16 en 19 van de Kwalificatierichtlijn).

Gelet op wat voorafgaat, is het CGVS van mening dat na onderzoek van de elementen in uw administratief dossier met recht kan worden aangenomen dat, zelfs als zou het verblijfsdocument dat u werd uitgereikt op basis van de internationale beschermingsstatus die u werd verleend niet meer geldig zijn, niets erop wijst dat uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet meer geldig is.

Aangezien de geldigheid van uw status van persoon die internationale bescherming geniet, niet in vraag wordt gesteld, wijst niets er daarenboven op dat u niet zou kunnen terugkeren naar Griekenland, of dat, mocht dit het geval zijn, uw verblijfsvergunning die verband houdt met uw status van persoon die internationale bescherming geniet niet eenvoudig zou kunnen worden hernieuwd mits het zetten van een aantal stappen (naar analogie, RvV 30 maart 2017, nr. X).

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Somalië.

2. Over de gegrondheid van het beroep

2.1. Verzoeker voert een enig middel aan:

“Volgens het CGVS zouden personen, die genieten van een internationale bescherming in Griekenland kunnen genieten van diverse rechten, waaronder het recht op toegang tot de arbeidsmarkt, het recht op onderwijs, sociale bijstand, gezondheidszorg, huisvesting en integratie.

Griekenland moet wettelijk gezien een menswaardig bestaan verzekeren voor alle personen, die genieten van een internationale bescherming in Griekenland, en die niet beschikken over voldoende middelen om in hun eigen levensonderhoud te voorzien, op grond van art. 34.3 van het Europees Handvest: “Om sociale uitsluiting en armoede te bestrijden erkent en eerbiedigt de Unie het recht op sociale bijstand en op bijstand ten behoeve van huisvesting, teneinde al diegenen die niet over voldoende middelen beschikken een waardig bestaan te verzekeren, onder de door het Gemeenschapsrecht en de nationale wetgevingen en praktijken gestelde voorwaarden.”

Maar in de praktijk garandeert Griekenland dit menswaardig bestaan helemaal niet. Deze vaststelling vloeit voort uit de verklaringen van verzoekers en de hierna geciteerde rapporten.

Verder argumenteert het CGVS dat de asielaanvraag van verzoekers niet kan worden ontvankelijk verklaard louter op grond van het gegeven dat de levensstandaard in Griekenland minder gunstig zou zijn als in België.

Deze stelling werd echter genuanceerd door het EHRM. In het arrest *MSS/België en Griekenland* van 21/01/2011 oordeelde het Hof als volgt:

Elle estime également nécessaire de rappeler que l'article 3 ne saurait être interprété comme obligeant les Hautes Parties contractantes à garantir un droit au logement à toute personne relevant de leur juridiction (Chapman, précité, § 99). Il ne saurait non plus être tiré de l'article 3 un devoir général de fournir aux réfugiés une assistance financière pour que ceux-ci puissent maintenir un certain niveau de vie (Müslim c. Turquie, no 53566/99, § 85, 26 avril 2005).

250. *La Cour est cependant d'avis que la question à trancher en l'espèce ne se pose pas en ces termes. A la différence de l'affaire Müslim précitée, (§§ 83 et 84), l'obligation de fournir un logement et des conditions matérielles décentes aux demandeurs d'asile démunis fait à ce jour partie du droit positif et pèse sur les autorités grecques en vertu des termes mêmes de la législation nationale qui transpose le droit communautaire, à savoir la directive 2003/9/CE du 27 janvier 2003 relative à des normes minimales pour l'accueil des demandeurs d'asile dans les Etats membres (dite « directive Accueil », paragraphe 84 ci-dessus). Ce que le requérant reproche aux autorités grecques en l'espèce, c'est l'impossibilité dans laquelle il s'est trouvé, de par leur action ou leurs omissions délibérées, de jouir en pratique de ces droits afin de pourvoir à ses besoins essentiels.*

251. *La Cour accorde un poids important au statut du requérant qui est demandeur d'asile et appartient de ce fait à un groupe de la population particulièrement défavorisé et vulnérable qui a besoin d'une protection spéciale (voir, mutatis mutandis, Oršuš et autres c. Croatie [GC], no 15766/03, § 147, CEDH 2010). Elle note que ce besoin d'une protection spéciale fait l'objet d'un large consensus à l'échelle internationale et européenne, comme cela ressort de la Convention de Genève, du mandat et des activités du HCR ainsi que des normes figurant dans la directive Accueil de l'Union européenne.*

252. *Cela étant dit, la Cour doit déterminer si une situation de dénuement matériel extrême peut soulever un problème sous l'angle de l'article 3.*

253. *La Cour rappelle qu'elle n'a pas exclu « la possibilité que la responsabilité de l'Etat soit engagée [sous l'angle de l'article 3] par un traitement dans le cadre duquel un requérant totalement dépendant de l'aide publique serait confronté à l'indifférence des autorités alors qu'il se trouverait dans une situation de privation ou de manque à ce point grave qu'elle serait incompatible avec la dignité humaine » (Budina c. Russie (déc.), no 45603/05, 18 juin 2009).*

254. *Elle constate que la situation dans laquelle s'est trouvé le requérant est d'une particulière gravité. Il explique avoir vécu pendant des mois dans le dénuement le plus total et n'avoir pu faire face à aucun de ses besoins les plus élémentaires : se nourrir, se laver et se loger. A cela s'ajoutait l'angoisse permanente d'être attaqué et volé ainsi que l'absence totale de perspective de voir sa situation s'améliorer. C'est pour en finir avec cette situation de précarité et de dénuement matériel et psychologique qu'il a tenté à plusieurs reprises de quitter la Grèce.*

255. *La Cour note dans les observations du Commissaire et du HCR ainsi que dans les rapports des organisations non gouvernementales (paragraphe 160 ci-dessus) que la situation décrite par le requérant est un phénomène à grande échelle et correspond à la réalité pour un grand nombre de demandeurs d'asile présentant le même profil que le requérant. Pour cette raison, la Cour ne met pas en doute les allégations de celui-ci.*

256. *Le gouvernement grec soutient toutefois que le requérant est responsable de sa situation, que les autorités ont agi avec toute la diligence nécessaire et qu'il lui appartenait de se montrer proactif pour améliorer sa situation.*

263. *Au vu de ce qui précède et compte tenu des obligations reposant sur les autorités grecques en vertu de la directive Accueil (paragraphe 84 ci-dessus), la Cour est d'avis qu'elles n'ont pas dûment tenu compte de la vulnérabilité du requérant comme demandeur d'asile et doivent être tenues pour*

responsables, en raison de leur passivité, des conditions dans lesquelles il s'est trouvé pendant des mois, vivant dans la rue, sans ressources, sans accès à des sanitaires, ne disposant d'aucun moyen de subvenir à ses besoins essentiels. La Cour estime que le requérant a été victime d'un traitement humiliant témoignant d'un manque de respect pour sa dignité et que cette situation a, sans aucun doute, suscité chez lui des sentiments de peur, d'angoisse ou d'infériorité propres à conduire au désespoir. Elle considère que de telles conditions d'existence, combinées avec l'incertitude prolongée dans laquelle il est resté et l'absence totale de perspective de voir sa situation s'améliorer, ont atteint le seuil de gravité requis par l'article 3 de la Convention.

264. Il s'ensuit que le requérant s'est retrouvé, par le fait des autorités, dans une situation contraire à l'article 3 de la Convention. Dès lors, il y a eu violation de cette disposition »

Recent heeft het Hof van Justitie heeft geoordeeld dat een asielaanvraag niet onontvankelijk kan worden verklaard indien de persoon die geniet van internationale bescherming in Griekenland bij zijn terugkeer een reëel risico zal lijden op een schending van art. 3 EVRM en art. 4 van het Handvest (arrest van 19 maart 2019 in de gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C438/17). In het bijzonder ligt er een schending voor van voormelde artikelen indien de betrokken persoon dreigt terecht te komen in de situatie van extreme behoefte :

90 Deze bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (arrest van heden, Jawo, C-163/17, punt 92 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

Tenslotte heeft het EHRM in het arrest Tarakhel geoordeeld dat om te besluiten tot een schending van art. 3 EVRM het risico op een schending van art. 3 EVRM voldoende zwaarwichtig moet zijn. Deze drempel is echter relatief en moet beoordeeld worden in het licht van de persoonlijke kenmerken van de verzoekende partij:

94. « La Cour a dit à de nombreuses reprises que, pour tomber sous le coup de l'interdiction contenue à l'article 3, le traitement doit présenter un minimum de gravité. L'appréciation de ce minimum est relative ; elle dépend de l'ensemble des données de la cause, notamment de la durée du traitement et de ses effets physiques et mentaux ainsi que, parfois, du sexe, de l'âge et de l'état de santé de la victime (voir, notamment, Kudła c. Pologne [GC], no 30210/96, § 91, CEDH 2000-XI ; M.S.S., précité, § 219). »

Het kwetsbaar profiel van verzoeker:

Verzoeker heeft een zeer kwetsbaar profiel. Hij is volledig blind.

Ten opzichte van de overige vreemdelingen heeft verzoeker nood aan een bijkomende begeleiding. Het CGVS kan zich niet beperken tot de vaststelling dat verzoeker een kamer in een woning zou hebben gekregen noch tot de vaststelling dat hij 90 EUR per maand kreeg.

Het volstaat niet dat hem een onderdak en financiële uitkering voor voedsel werd toegekend. Verzoeker heeft dagelijkse mantelzorg nodig (hij kan bijvoorbeeld zelf geen eten klaarmaken noch zich zelfstandig verplaatsen), hij heeft nood aan aangepaste taallessen,

hij heeft nood aan financiële ondersteuning gezien hij niet kan werken en hij heeft nood aan een sociale assistente die de nodige administratieve formulieren kan in orde brengen, enz.

Het CGVS stelt dat dit allemaal niet nodig is nu verzoeker vanaf zijn geboorte blind is en dus redelijkerwijs geacht kan worden om voor zichzelf te zorgen. Het CGVS heeft zelf gezien dat verzoeker een begeleider nodig had om tot bij het CGVS te geraken en kan dus redelijkerwijs niet oordelen dat verzoeker geen mantelzorg zou nodig hebben (zie bestreden beslissing).

In casu heeft verzoeker geen aangepaste begeleiding gekregen, waardoor hij herhaaldelijk geen toegang had tot de levensnoodzakelijke voorzieningen. Een terugkeer naar Griekenland is bijgevolg strijdig is met art. 3 EVRM.

Het CGVS oordeelt tenslotte dat de situatie, waarin verzoeker verkeerde voorafgaand aan de toekenning van zijn beschermingsstatus niet relevant. Ten onrechte. De Griekse overheid kon van meet af aan waarnemen dat verzoeker zeer kwetsbaar was, maar liet hem niettemin gedurende maar liefst 5 maanden verblijven in een vluchtelingenkamp op een Grieks eiland. Dit getuigt van een gebrek aan opvolging door de Griekse overheid. Na 5 maanden werd verzoeker weliswaar naar een woning, waar

hij één kamer deelde met een andere man. Na de toekenning van zijn internationale beschermingsstatus, bleef verzoeker in voormelde woning verblijven, en werd hij niet overgebracht naar het vasteland waar er betere voorzieningen zijn. In hetgeen hierna volgt zal verzoeker zowel de situatie in het opvangcentrum belichten als deze in de woning, waar hij verbleef na de toekenning van zijn internationale beschermingsstatus, zodat duidelijk zal blijken dat zijn situatie niet verbeterde na de toekenning van zijn statuut :

Verzoeker heeft op geen enkel ogenblik mantelzorg gekregen. Hij werd daarentegen achtergelaten bij andere Somalische jongens, die er al snel de brui aangaven (adm. dossier, p. 20):

“Om welke redenen heeft u GR verlaten? ...ik ben blind, ik kan niet voor mezelf zorgen. Ik had onderhoud nodig. Ik had geen hulp en elke persoon, die ze bij mij plaatste, zei: ik krijg geen geld om je te helpen, waarom zou ik je helpen, waarom vraag je me dit, ik had geen hulp in GR.Ik had geen hulp en elke persoon die bij me werd geplaatst ze ondernamen stappen en gingen weg.” (adm. dossier, p. 24)

“Vooral in de tijd van het oc, ze hebben me een keer geplaatst in een caravan, een container waar 7 man woonden. Ik was de achtste. Ze zeiden de anderen om me te helpen, maar sommigen maakten er grapjes van, ben je echt blind? Ze speelden en raakten me aan en vroegen: Kunt u me vinden? Ik werd gepest. Sommigen zeiden, echt of doe je alsof je blind bent? (adm. dossier, p. 28)

Dit leidde ertoe dat verzoeker – zowel voor als na de toekenning van zijn internationale beschermingsstatus - geen toegang meer had tot bijvoorbeeld voedsel, toiletten of medische verzorging:

“Heeft veel problemen in het opvangcentrum gekregen. Vanaf de eerste dag toen ik uit de boot stapte hebben ze me buiten laten slapen bij de ingang van het oc. Mijn tas werd gestolen....Een andere probleem was: ik had er geen begeleiding, iemand anders kreeg een tent mee en ik moest er samen met hem daar slapen. Het was er 's nachts heel koud. Ik had 1 deken om op te slapen en 1 echt als deken. 's Morgens die mand bracht me altijd onder een boom. Die persoon blijkt niet altijd bij je. Ik moest wachten. Ik moest plassen, ik kon er niet plassen. Ik had er veel pijn.” (adm. dossier, p. 24, situatie in opvangcentrum)

“Het grootste probleem was tijdens het ontbijt. Je moest ontbijt halen met een kaart. Je moest in een rij staan; Je moest in een rij staan, maar sommigen sliepen door zonder ontbijt voor zich te halen. Op het moment dat ik zei: kom breng me om ontbijt te halen, ze werden boos en zeiden: ben ik uw vrouw? Hoe kan ik je naar daar brengen? Ik koos zelf om door te slapen, ik ga niet voor mezelf halen. Moet ik nu voor je halen? Wie ben je?” (adm. dossier, p. 28, situatie in opvangkamp)

“In de tijd van het huis, heeft u toen nog andere problemen gekend? Ze gingen gewoon weg daar. Ik had genoeg problemen daarbinnen. Met de jongen die om 8u 's morgens wegging en terugkwam rond 8 u 's avonds, dus als iets gebeurde thuis, niemand was bij me. Ik kreeg enkel ontbijt en avondeten. Middageten kende ik niet. Pas als ik terug ben zal ik eten maken, zei hij. “ (adm. dossier, p. 25, situatie in de woning).

“Vier maand verbleef ik bij die Somalische man en op een vrijdag was hij plots weg. Hij had niets verteld. Van vrijdag tot zondag heb ik niets gegeten. Het was een probleem.” (adm. dossier, p. 20).

Vooreerst was er geen medische zorg beschikbaar op het eiland:

Heeft u een instantie of organisatie gecontacteerd in GR om te zeggen dat u medische zorg nodig had? Ik heb daar niemand gezien. Twee à drie keer ben ik ergens gegaan en ik stond in hun rij. Telkens werd ik teruggestuurd. Ze zeiden : de tijd is om. (adm. dossier, p. 24, situatie).

“Hoelang stond u in die rij? 6 uur. En in die rij van AZG? Best lang, ongeveer 5 uur, om 10 u stond ik er en om 2 uur ging ik weg. Waarom verliet u toen de rij? Ze zeiden het is afgelopen, er wordt niet meer gewerkt (adm. dossier, p. 29):

Maar bovendien had verzoeker geen begeleiding om naar de vereiste medische post te gaan :

“Waarom bent u hierna niet terug gaan aanschuiven in de rij van de AZG? Ik had niemand die me kon helpen. Me ernaartoe kon brengen. De personen zeiden: ik ga er zelfs niet voor mezelf uren staan, waarom zou ik het voor jou doen?

Ten onrechte stelt het CGVS dat een begeleider verzoeker gewoon kon achterlaten:

"Ze konden u ook naar die rij brengen en dan weggaan? Hoe? Ik veronderstel dat de mensen die u naar de rij van de AZG zouden brengen niet de hele tijd bij u moesten blijven? Ik kan er niet alleen blijven staan, want ik weet niet hoe. Op een gegeven moment moet je doorlopen, als je je naam hoort, moet je naar de juiste plek gaan, ik kon het niet alleen."

In tegenstelling tot de bestreden beslissing had verzoeker toen hij reeds in de woning woonde, had hij evenmin toegang tot de vereiste medische verzorging noch begeleiding daartoe:

"U had aambeien, een hoofdwonde en oorproblemen in Gr. Bent u hiervoor ooit naar een dokter geweest in gr? Nee ze hebben me geen medische hulp gegeven. Ik heb daar geen dokter gezien. Ik had ook veel kiespijn, en ze hebben een kies gevuld en mijn hoofd, ik had een wonde daar en ze hebben me pas geholpen hier. Die kies, werd die gevuld in gr of België? B" (adm. dossier, p. 25, situatie in de woning)

"Heeft u aan die vrouw die u voorstelde aan Mohamed gezegd dat u medische zorg nodig had? Ik zei haar : ik heb medische zorgen nodig, maar ik hoorde niets meer van haar. In welke taal zei u dat tegen haar? De jongen [Mohamed] heeft voor me getolkt, hij sprak wel Engels" (adm. dossier, p. 25, situatie in de woning)

Verzoeker werd het bovendien onmogelijk gemaakt om in geval van nood direct hulp in te roepen, gezien verzoeker niet begeleid werd naar aangepaste Griekse taallessen:

"Ik sprak de taal ook niet." (adm. dossier, p. 20).

Evenmin had verzoeker een vaste contactpersoon. Hij werd door niemand begeleid, die hem had kunnen begeleiden naar de vereiste zorginstellingen, aangepaste taallessen (voor zover beschikbaar) en volwaardige mutualiteitsuitkeringen:

Hoe vaak heeft u die vrouw ontmoet? Die dag toen ze de persoon bracht, dat was de laatste keer. Heeft u haar ervoor al ontmoet? Ervoor, nee. Dus u heeft haar maar één keer ontmoet? Ja ze heeft die jongen gebracht. Heeft u via Mohamed, die Engels sprak, gevraagd aan die man die om de twee weken langs kwam dat u medische zorg nodig had? De hele dag was hij weg. Dus Mohamed heeft niet voor u getolkt met die man? Nee. Had u in gr een sociaal assistent? Nee daar kennen ze geen assistent." (adm. dossier, p; 27)

Rekening houdende met de afwezigheid tot mantelzorg en als gevolg hiervan het gebrek aan toegang tot de levensnoodzakelijke behoeften zoals voedsel, toiletten, medische zorg en taallessen, is een terugkeer naar Griekenland strijdig met art. 3 EVMR.

Ten onrechte stelt het CGVS dat verzoeker geen bewijs zou leveren van zijn slechte levensomstandigheden. Zijn verklaringen zouden volgens het CGVS niet meer dan blote beweringen zijn, zeker wat betreft de toegang tot medische verzorging. Echter, talloze internationale rapporten bevestigen dat de levensomstandigheden op de Griekse eilanden onmenselijk zijn en er in het bijzonder geen medische hulp is.

Amnesty International hekelt de zeer slechte levensomstandigheden op de eilanden:

"Containment causes casualties on Greek islands: More than 40,000 people, including 13,800 children, are currently forced to live in appalling conditions on the Greek islands. Many of them are sleeping in flimsy tents, or thin-walled containers which will not protect them from winter conditions. Overcrowding has produced numerous casualties. On 6 December, a woman died from a fire in her container in the Kara Tepe camp, Lesbos, as overcrowding hit record levels in the island. Since August, three children tragically died in Moria, including a newborn who succumbed to severe dehydration, according to Médecins Sans Frontières (MSF). »

Artsen zonder Grenzen, tot wie verzoeker zich heeft trachten te wenden toen hij verbleef in Griekenland bevestigt zelf dat de levensomstandigheden op de Griekse eilanden erbarmelijk zijn en een ongunstige invloed hebben op de gezondheid van de vluchtelingen:

Dear European leaders,

I have just come back from the Greek islands, and I was shocked by what I saw and by the accounts I heard from my colleagues on the ground. They told me about a 12-year-old boy who came to our clinic in Moria, on Lesbos, after repeatedly self-harming by cutting his head with a knife. And they told me about another child, a nine-year-old girl with serious injuries from a bomb blast in Afghanistan. She was still smiling when she arrived in Greece. But in the months that she's been trapped on Lesbos, she has stopped talking, stopped eating, and completely withdrawn from life. They have survived war and persecution but months in unsafe and miserable places like Moria have driven many of our child patients over the edge, to self-harm and thoughts of suicide. It is for these children, and for all the other people

you continue to trap on the Greek islands, that I feel compelled to address this letter to you today. Children are not the only ones who are vulnerable. People who survived torture are made to share tents with complete strangers for months on end. Survivors of sexual violence tell our team in Vathy, on Samos, that they are too scared to use the toilets at night. Our teams have identified these people, but many of them are not considered vulnerable by the Greek authorities, and so their needs disappear in the cracks of labyrinthine administrative procedures. In 2016, you decided that trapping people on these islands was a necessary and temporary measure. We warned you of the humanitarian consequences of your deal with Turkey. We even decided to stop accepting funding from EU member states in protest. Today we see the result of that decision: a chronic state of emergency and an endemic cycle of human suffering. Over the last four years, the humanitarian situation has got worse, not better. One woman, a child and a nine-month-old baby have died just in the last three months because of the unsafe and appalling conditions in Moria and the lack of adequate care. They were looking for safety in Europe; they found death in a European reception centre. The situation is comparable with what we see after natural disasters or in war zones in other parts of the world. It is outrageous to see these conditions in Europe – a supposedly safe continent – and to know that they are the result of deliberate political choices. Rather than acknowledging the human cost of your approach, you continue to call for a more forceful implementation of the EU Turkey deal. You even consider more brutal measures, like the Greek government's recently announced plans to convert the hotspots into mass detention centres, and to accelerate deportations. Stop this madness. After four years, it should be clear to you that policies which attempt to deter people from coming to Europe will only result in more deaths and suffering. From the chaotic situation you have created in the Mediterranean and the cycle of interception at sea, torture and arbitrary detention in Libya, to the violent pushbacks in the Balkans, where thousands are living in inhumane conditions ahead of winter, the harm these policies are producing is immeasurable. And the same measures of pushbacks, containment, arbitrary detention, discrimination and abuse are increasingly being replicated on a global scale. No political reasoning can justify measures that deliberately and consciously inflict harm – and we have repeatedly warned you these policies do. Stop ignoring it, stop pretending that they don't. As a medical doctor representing a humanitarian organisation, I am outraged to see how you have justified and normalised this suffering, as if it were an acceptable price to pay to keep as many people as possible out of Europe. As MSF, we can't accept this blatant dehumanisation. No matter what assistance we provide to our patients, afterwards we have to send them back to the conditions which are making them ill, conditions that you have deliberately created. There is little that our teams can do to stop this cycle of suffering – we don't have the treatment for it. It is in your hands. You must find the political will to act – now. This human tragedy needs to stop. Stop this deliberate collective punishment of people in search of safety in Europe. Urgently evacuate the most vulnerable people from these centres to safe accommodation in other European states. End the policy of containment. Break, once and for all, the cycle of suffering on the Greek islands. (MSF – Médecins Sans Frontières, European leaders: Stop punishing asylum seekers on the Greek islands, 27 November 2019, www.ecoi.net)

UNHRC bevestigt de onmenselijke levensomstandigheden op de Griekse eilanden:

"Flimsy tents, wooden pallets and plastic sheeting were no match for this week's high winds and rain. Filthy water made paths slippery and seeped into dwellings, infusing blankets and clothes with mould. To make matters worse, the thousands of men, women and children in the unhygienic camp lack privacy and security. Power and hot water are scarce and people have scant access to medical services. There have been repeated incidents of violence and unrest. Conditions are unacceptable, UN High Commissioner for Refugees Filippo Grandi said on Wednesday during a visit to the site. "What we are seeing here on Lesbos is very worrying." He called on European states to support Greece in addressing the situation and issued an urgent plea for thousands of asylum seekers to be moved into better accommodation. "What we are seeing here on Lesbos is very worrying," said Grandi, who was on the island as part of a three-day visit to Greece. "We are in Europe. We cannot accept that people in distress live in such horrifying conditions." The situation in Moria has deteriorated sharply since Grandi's last visit in 2016, mainly due to overcrowding. Some 30,000 asylum-seekers now live in five reception centres on Aegean islands designed for just 5,400." UNHCR, UNHCR CHIEF URGES ACTION OVER CONDITIONS FOR ASYLUM-SEEKERS ON GREEK ISLAND, 28 November 2019

(Pro Asyl (Network of German refugee councils), Structural failure: Why Greece's reception system failed to provide sustainable solutions, 06/2019)

Hoe kan het CGVS oordelen dat verzoeker onvoldoende pogingen zou hebben ondernomen om medische verzorging te krijgen. Uit voorgaande rapporten blijkt dat er niet eens medische verzorging beschikbaar is op de Griekse eilanden.

Bovendien heeft het CGVS zelf vastgesteld in de bestreden beslissing dat verzoeker nood heeft aan een begeleider om zich te verplaatsen. Verder was hij de Griekse taal niet machtig en had hij evenmin een contactpersoon in geval van nood.

Rekening houdende met deze omstandigheden heeft verzoeker gedaan wat binnen zijn vermogen lag om medische hulp te vragen.

Bijkomende risico's in geval van terugkeer naar Griekenland:

Naast de door verzoeker reeds ingeroepen en geleden problemen, stellen zich nog bijkomende problemen in geval van terugkeer naar Griekenland:

Uit recente landinformatie blijkt dat de maatschappelijke bijstand stopt gedurende een zekere periode na de toekenning van de internationale beschermingsstatus: de erkende vluchtelingen dienen het kamp te verlaten na hun erkenning, waardoor ze dreigen terecht te komen op straat of in informele nederzettingen, waar de situatie slecht is:

To open up spots for newcomers, once an asylum seeker's application is accepted, they will have a maximum of four months to leave the refugee camp they are living in and will then have to find accommodation on their own. (TNH – The New Humanitarian (formerly IRIN News), Greece, Article on living conditions of asylum seekers and on possible effects of new asylum law, Briefing: How will Greece's new asylum law affect refugees?, 04/11/2019)

Balkan Insight, Greece, Article on amendments to asylum law, 1 November 2019,

The UN refugee agency, UNHCR, has also expressed concern about various elements of the law. It is most alarmed about a provision that forces recognised refugees to leave the accommodation provided to them within six months of the new law's adoption.

A direct consequence will be that thousands of recognised refugees now hosted by ESTIA, a project housing close to 20,000 people, managed by UNHCR and financed by DG HOME, could be left "without any support and at risk of homelessness", it said. Some cases "will face extreme risk due to their physical or mental condition" the UN agency warned.

Pro Asyl, Abschiebungen ins Nichts: Zur Situation von anerkannten Flüchtlingen in Griechenland, 07/01/2019

Im Gegenteil, Pro Asyl/RSA begleiten Fälle van Rückkehrenden aus anderen europäischen Ländern nach Griechenland (Athen) und dokumentierten wie so obdachlos oder unter prekären Bedingungen in besetzten Gebäuden in Athen oder in verlassenen Gebäuden ohne Zugang zu Strom oder Wasser leben." (Vrije vertaling : Integendeel RSA stelt vast dat zij die terugkeren uit andere Europese landen naar Griekenland (Athene) terechtkomen op straat of in precare omstandigheden in bezette gebouwen zonder toegang tot stromend water of elektriciteit").

RSA, LEGAL NOTE On the living conditions of beneficiaries of international protection in Greece Rights and effective protection exist only on paper: The precarious existence of beneficiaries of international protection in Greece

"In practice no state-run accommodation places are earmarked for beneficiaries of international protection, not even for vulnerable individuals, and no rent subsidies, loans or other forms of financial support for accommodation are provided. ...Theoretically, beneficiaries of international protection could be accommodated only in existing shelters for the homeless in Greece, but, firstly their access to these centers is not always guaranteed (as the access to accommodation by law is regulated under the same conditions as third country nationals) and secondly as these shelters offer only a limited number of accommodation places, it is almost impossible to find a place there. Some end up living in the streets, others are in constant danger of eviction. No alternatives are provided to them and no prospects for the future. Many survive only due to the help and support of others in overcrowded apartments under deplorable conditions, often without access to electricity, toilets or running water). RSA has also monitored a number of cases of beneficiaries of international protection who were sent back by other EU countries and upon their return to Greece had to sleep in the streets in desperation, without any access to food, water and sanitary facilities. Upon their arrival at the airport no support was given to them, nor any information provided to them, irrespective of their vulnerability. They were left to survive by their own means. M.H., a single woman from Iran who suffers from psychological problems, is in need of security. She applied for asylum in Athens and was not provided with any assistance at the reception stage. She was recognized as a refugee in Greece in 2015, but not provided with any further support."

ECRE, AIDA Country of origin Greece, update mars 2019, www.ecoi.net, p. 190

There are generally limited accommodation places for homeless people in Greece and no shelters are dedicated to recognised refugees or beneficiaries of subsidiary protection. There is also no provision for financial support for living costs. In Athens, for example, there are only four shelters for homeless people, including Greek citizens and third-country nationals lawfully on the territory. At these shelters, beneficiaries of international protection can apply for accommodation, but it is extremely difficult to be

admitted given that these shelters are always overcrowded and constantly receiving new applications for housing. According to GCR's experience, those in need of shelter who lack the financial resources to rent a house remain homeless or reside in abandoned houses or overcrowded apartments, which are on many occasions sublet. Pro Asyl and Refugee Support Aegean also document cases of recognised beneficiaries of international protection living under deplorable conditions, including persons returned from other EU countries.⁸⁸⁸ In mid-2017, a transitional period of some months was agreed, during which beneficiaries of international protection could be accommodated under the UNHCR accommodation scheme and receive cash assistance.

UNCHR , Greece as a Country of Asylum, www.refworld.org/pdfid/54cb3af34.pdf, www.ecoi.net

146 Outside the State services, beneficiaries of international protection have serious difficulties in finding adequate housing because of the lack of financial resources.¹⁴⁷ Whereas asylum-seekers have access to reception centres in principle, as soon as they are granted protection, they have to leave the facility.¹⁴⁸ These conditions result in many of those with protection status becoming homeless and exposed to various risks, especially in urban centres.

Zonder officieel adres, zullen verzoekers geen toegang hebben tot sociale bijstand:

"...Obtaining tax numbers and submitting tax declarations is an obligation for all residents and a precondition for entering employment and accessing social benefits and allowances. The declaration of an address and the submission of a tenancy agreement or a hosting declaration as well as the homelessness certificate are necessary for the registration by the competent tax service. Additionally, a family certificate or marriage certificate is necessary for the registration of family status with the tax services. Beneficiaries face barriers to proper registration with the tax authorities due to the lack of documents required for proving accommodation or homelessness (see below "No access to accommodation") and family status (see above). Opening a bank account, which is a necessary precondition for accessing social benefits and work, is not always feasible for beneficiaries, as they cannot provide the necessary documents, such as tax declarations, accommodation certificates, etc. (RSA, LEGAL NOTE On the living conditions of beneficiaries of international protection in Greece Rights and effective protection exist only on paper: The precarious existence of beneficiaries of international protection in Greece)

« Additionally, homeless beneficiaries are in effect barred from enrolment in the Employment Agency (OAED) and from being granted an unemployment card, as they are required to submit documents which are difficult or even impossible to obtain (tax declaration, rental agreements, utilities bills etc.). Homelessness certificates – even if they are provided – are not accepted by OAED. Such an unemployment card is necessary for obtaining employment benefit, free transportation, for enrollment to OAED program or for finding a job. Even if a job could be found, homeless beneficiaries – who cannot have access to tax registration and bank accounts – cannot be employed. (RSA, LEGAL NOTE On the living conditions of beneficiaries of international protection in Greece Rights and effective protection exist only on paper: The precarious existence of beneficiaries of international protection in Greece)

De sociale voorzieningen zijn bovendien uiterst beperkt ingevolge de strikte toepassingsvoorwaarden en de beperkte bedragen, die niet toelaten te voorzien in een menswaardig levensonderhoud:

3.7. Difficult access to social allowances

In particular, the first Article, par. IA, subpar. IA. 6. of Law 4093/201257 amended the conditions under which uninsured senior citizens (over the age of 67) are entitled to a monthly pension (of 360 euro) to cover their needs).

According to the new provisions, from January 1st, 2013 onwards this pension is granted on the additional condition that the applicants have been living permanently and legally in Greece for the last 20 years before applying for the pension. Under Article 93 of Law 4387/2016 the requirement of 20 years was reduced to 15 years' legal and permanent residence in Greece. In practice the period while they were applicants of international protection is not calculated.

The "single child support allowance", introduced by first Article, par. IA, subpar. IA.2 Law 4093/201258 as amended by Article 6 of Law 4472/2017 replaced the existed family allowances. This allowance amounts to maximum 40 Euro per month for each child and it is paid after taking a number of parameters into consideration, such as the number of the dependent children, the equivalence scale, the equivalent income and the income category of the family and on the condition of a ten years legal residence.

The "special allowance of 500 Euro for each child per year" was established by Article 40 of Law 4141/201359 as amended by Article 65 of Law 4170/2013, as an additional allowance for families who have three dependent children or more, based on family income criteria. For both above mentioned

family allowances the law requires 10 years of legal and permanent residence as a precondition for eligibility, with the period as applicants of international protection again not being calculated. Given the fact that these allowances are the only ones provided to families with children, refugees are excluded from any family support for the first 10 years of their stay in Greece following their recognition. But even after 10 years refugees might be blocked accessing the family allowances, as they might not being able to submit the necessary family certificates.

According to the above-mentioned legislation the family allowances are provided only to recognized refugees and to holders of humanitarian status, but exclude the beneficiaries of subsidiary status.

Other allowances, such as the single parenting allowance (the so-called allowance for the “unprotected child”, 44 Euro monthly) have been terminated in accordance with Article 57 of Law 4472/2017.

Furthermore, beneficiaries are excluded by law from two other existing allowances: The social allowance to students (1000 Euro annually) according to Law 3220/2004 Article 10 is provided only to Greek nationals and EU nationals.

Since February 2017, a social solidarity allowance (200 Euro for every adult member and 50 Euro for each child under 18 years old) is provided, as regulated by Article 235 of Law 4389/2016, which was designed in the current humanitarian crisis to temporarily support people who live below the poverty line.

...However, the preconditions are difficult to meet: a tenancy agreement/ hosting declaration/ utility bills, a tax declaration and a bank account. A family status certificate must also be submitted to the tax office in order for family members to be registered. Homeless applicants are required to submit a homelessness certificate issued by the Municipality or by shelter or a day centre. As already described above, it is almost impossible for homeless beneficiaries to provide all of these documents and hence they cannot apply for the allowance. RSA follows up on cases of refugees in Athens who live in abandoned places, temporarily live in squats or informally in overcrowded apartments or had been evicted and who are not able to provide all the necessary documents such as tax registration and declarations, bank account, accommodation papers or homelessness certificate. Many beneficiaries faced the same obstacles when they tried to apply for a food card, which was provided by the Municipality in 2016 and was valid only for one year. (RSA, LEGAL NOTE On the living conditions of beneficiaries of international protection in Greece Rights and effective protection exist only on paper: The precarious existence of beneficiaries of international protection in Greece)

Bovendien is verzoeker niet langer in het bezit van hun Griekse documenten (adm dossier p. 20), hetgeen ertoe leidt dat zij geen toegang zullen krijgen tot voorzieningen :

3.3. Difficult access to the necessary documents :

Although Article 26 of PD 141/2013 (Article 25 of the 1951 Refugee Convention) states that the competent authorities should provide certificates about their personal status to refugees, the Greek authorities (both the asylum service and the police authorities) do not. Such an omission by the Greek authorities results in further barriers to the improvement of living conditions, as beneficiaries cannot access social rights and allowances for which they would be eligible. In particular, such certificates (e.g. birth certificates, family status certificates) are necessary for a wide variety of matters, such as declaring marriage or family status before tax or other authorities, for obtaining social benefits and allowances, ...Obtaining tax numbers and submitting tax declarations is an obligation for all residents and a precondition for entering employment and accessing social benefits and allowances. The declaration of an address and the submission of a tenancy agreement or a hosting declaration as well as the homelessness certificate are necessary for the registration by the competent tax service. Additionally, a family certificate or marriage certificate is necessary for the registration of family status with the tax services. Beneficiaries face barriers to proper registration with the tax authorities due to the lack of documents required for proving accommodation or homelessness (see below “No access to accommodation”) and family status (see above). Opening a bank account, which is a necessary precondition for accessing social benefits and work, is not always feasible for beneficiaries, as they cannot provide the necessary documents, such as tax declarations, accommodation certificates, etc. (RSA, LEGAL NOTE On the living conditions of beneficiaries of international protection in Greece Rights and effective protection exist only on paper: The precarious existence of beneficiaries of international protection in Greece)

Rekening houdende met voormelde omstandigheden is een terugkeer van verzoeker naar Griekenland is bijgevolg strijdig met art. 3 EVRM.”

2.2. Verzoeker stelt dat hij de motieven van de bestreden beslissing niet kan aanvaarden. Hij voert derhalve de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat een administratieve rechtshandeling, in dit geval de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen, op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in

rechte ter verantwoording van de beslissing in aanmerking kunnen genomen worden. Bijgevolg onderzoekt de Raad het middel vanuit dit oogpunt.

De bestreden beslissing is genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet, dat voorziet in de mogelijkheid om het verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling die al dergelijke bescherming heeft gekregen in een andere lidstaat van de Europese Unie, niet-ontvankelijk te verklaren, tenzij hij elementen naar voren brengt waaruit blijkt dat hij zich niet langer kan beroepen op de bescherming die reeds werd toegekend.

Volgens het "Eurodac Search Result" en zijn verklaring (notities van het persoonlijk onderhoud, p. 11) werd aan verzoeker internationale bescherming verleend in een andere lidstaat van de Europese Unie. Dit gegeven staat niet ter betwisting.

De commissaris-generaal is bijgevolg bevoegd om het verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk te verklaren met toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling stelt immers als enige voorwaarde dat *"de verzoeker reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie"*.

De commissaris-generaal dient bij de beoordeling van het verzoek om internationale bescherming rekening te houden met het kwetsbaar profiel van verzoeker en diens nood aan bijstand, en dient zich ervan te vergewissen dat hij in staat is om zich in Griekenland de nodige hulp toe te eigenen en in zijn elementaire levensbehoeften te voorzien, temeer uit de beschikbare informatie blijkt dat de toegang tot de socio-economische en medische hulp in Griekenland voor de personen aan wie internationale bescherming werd toegekend niet altijd vlekkeloos verloopt.

In navolging van het Hof van Justitie van 19 maart 2019 in de gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17 blijkt dat het beginsel van wederzijds vertrouwen tussen EU-lidstaten vereist dat België, behoudens uitzonderlijke omstandigheden, ervan uitgaat dat Griekenland en alle andere lidstaten het Unierecht, en met name de door dat recht erkende grondrechten, in acht nemen. Bijgevolg moet in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel worden aangenomen dat de behandeling van personen die een internationale bescherming genieten, in elke EU-lidstaat in overeenstemming is met de vereisten van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, het Vluchtelingenverdrag en het EVRM (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., overweging 84-85 e.v.).

Het Hof van Justitie benadrukt evenwel in de punten 89 en 90 van het bovenvermeld arrest dat deze tekortkomingen alleen onder artikel 4 van het Handvest - dat gelijkstaat aan artikel 3 van het EVRM - vallen, als ze een *"bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid"* bereiken. Of dat zo is, hangt af van alle omstandigheden van het geval. De drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van de betrokken lidstaat ertoe leidt dat iemand die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn eigen wil en keuzes om, terechtkomt in een *"toestand van zeer verregaande materiële deprivatie"*, waardoor hij niet kan voorzien in zijn belangrijkste basisbehoeften, zoals wonen, eten en zich wassen, en waardoor zijn lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden geschaad of zijn leefomstandigheden menonwaardig zouden worden.

Verzoeker betoogt dat hij nood heeft aan financiële en materiële ondersteuning. Hij kreeg in Griekenland 90 euro per maand en een gratis woonst. Hij wijst erop dat uit de informatie van 'Pro Asyl' blijkt dat naar Griekenland teruggekeerde statushouders zonder adres geen leefloon kunnen genieten en dat zij zonder financiële middelen geen huisvesting zullen kunnen vinden ("Pro Asyl, Abschiebungen ins Nichts: Zur Situation von anerkannten Flüchtlingen in Griechenland, 07/01/2019).

In de bestreden beslissing wordt aangaande de financiële ondersteuning als volgt geoordeeld: *"Bovendien verklaart u dat u er 90 euro per maand kreeg en dat ook hieromtrent niets werd meegedeeld of dit ooit zou ophouden (CGVS, p. 13). Uit bovenstaande verklaringen blijkt dat de Griekse autoriteiten u een gratis woonst en 90 euro per maand ter beschikking stelden en dat ze niet van plan waren deze materiële en financiële steun in te trekken. Daarenboven blijkt uit uw verklaring dat die 90 euro per maand voldoende was om uw levensnoodzakelijke uitgaven te dekken. Meer bepaald stelt u dat u 60 à 70 euro per maand betaalde aan eten (CGVS, p. 13). Bovendien blijkt uit uw verklaringen dat u in staat was om te sparen. U heeft namelijk uw vliegtuigticket naar België kunnen bekostigen met hetgeen u in Griekenland heeft gespaard (CGVS, p. 9)."*

Met betrekking tot verzoekers handicap wordt in de bestreden beslissing als volgt gemotiveerd: *“Wat betreft uw verklaring dat u in Griekenland niet voor uzelf kunt zorgen omdat u blind bent (CGVS, p. 12), moet vooreerst worden opgemerkt dat het CGVS onderkent dat blind zijn beperkingen met zich meebrengt doch het hebben van een visuele beperking betekent niet dat u helemaal niet voor zichzelf kunt zorgen. Uit de door u neergelegde medische attesten blijkt dat u lijdt aan congenitaal glaucoom. Dit betekent dat u reeds van bij de geboorte of sinds uw kindertijd blind bent (zie administratief dossier). Bijgevolg bent u met uw visuele beperking opgegroeid en heeft u er redelijkerwijze mee leren leven en heeft u copingstrategieën ontwikkeld die u in het dagdagelijkse leven helpen om om te gaan met uw visuele beperking. Bijgevolg heeft u niet aannemelijk kunnen maken dat u voor alles afhankelijk bent van anderen”*.

In de nota repliceert verweerder: *“Waar uit de elementen in verzoekers administratief dossier zou blijken dat verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van diens levensomstandigheden, voldoet deze situatie blijkens de overwegingen in de bestreden akte immers niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie. Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan op grond van de door verzoeker verstrekte elementen immers niet worden besloten dat hij door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijke keuzes om, terecht is gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die verzoeker niet in staat stelde om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor diens fysieke of mentale gezondheid of verzoeker in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er a priori zodoende concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe”*.

De Raad stelt vast dat beide partijen hun stelling ondersteunen met de verwijzing naar de rechtspraak van het Hof van Justitie van 19 maart 2019 in de gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17.

De eerste vraag die voorligt is of verzoeker kan worden beschouwd als *“iemand die volledig afhankelijk is van overheidssteun”*, de tweede vraag is of verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland nog steeds een gratis woning en een financiële ondersteuning zal krijgen.

In de bestreden beslissing besluit verweerder dat verzoeker niet aannemelijk heeft kunnen maken dat hij *“voor alles afhankelijk (is) van anderen”* en in de nota wordt op twijfelachtige wijze gesteld *“voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun”*.

Uit het dossier blijkt dat verzoeker een hoge mate van zelfredzaamheid heeft, wat inderdaad betekent dat verzoeker, in het algemeen gesteld, niet voor alles afhankelijk is van anderen. Verweerder kan echter niet gevolgd worden in diens twijfel *“voor zover (verzoeker) volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun”*. Uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij in Griekenland, zelfs na het toekennen van een internationaal beschermingsstatuut, gratis kon wonen en een maandelijkse toelage van 90 euro kreeg. Uit geen enkel gegeven blijkt dat verzoeker eigen financiële middelen heeft verworven of kon verwerven. De verwerende partij verduidelijkt ook niet waarop haar twijfel is gesteund, zodat verzoeker dient te worden beschouwd als iemand die volledig afhankelijk was van overheidssteun in Griekenland.

De verwerende partij leidt uit verzoekers verklaringen af dat de Griekse autoriteiten *“niet van plan waren deze materiële en financiële steun in te trekken”*, zijnde de gratis woonst en 90 euro per maand.

Uit de notities van het persoonlijk onderhoud van 7 november 2019 blijkt dat verzoeker uitvoerig werd ondervraagd over zijn ervaring met de levensomstandigheden, maar dat de commissaris-generaal het onderzoek naar de financiële problematiek beperkt doorvoerde (p. 13 notities van het onderhoud). Verzoeker antwoordde op de vraag: *“zou dat (bedoeld wordt de financiële ondersteuning) worden stopgezet, mocht u er gebleven zijn?: “Ik zou het niet weten wat er zou gebeuren”*. De conclusie van de verwerende partij dat de Griekse autoriteiten *“niet van plan waren deze materiële en financiële steun in te trekken”* is dus suggestief en vindt geen steun in het dossier. Bovendien heeft verzoeker nergens verklaart dat er aangaande de steun van 90 euro *“niets werd meegedeeld of dit ooit zou ophouden”*. De commissaris-generaal verschaft hierover niet de minste informatie zodat er geen aanwijzing voorhanden is om verzoekers geloofwaardigheid in vraag te stellen.

Uit voorgaande blijkt dat niet duidelijk is of verzoeker bij terugkeer naar Griekenland nog zou kunnen genieten van de materiële en financiële steun die hij had voor zijn vertrek. Ofschoon benadrukt dient te worden dat de loutere verwijzing naar algemene landenrapporten niet volstaat om vast te stellen dat elke vluchteling die in het land verblijft er een gegronde vrees voor vervolging heeft of een reëel risico op het lijden van ernstige schade loopt, kan niet worden ontkend dat, blijkens de door verzoeker geciteerde informatie, personen die internationale bescherming genieten in Griekenland zich daar in penibele (levens)omstandigheden kunnen bevinden en geconfronteerd kunnen worden met talrijke belemmeringen inzake de toegang tot socio-economische en medische hulp voor erkende vluchtelingen. De verwerende partij brengt geen informatie bij over de leefomstandigheden in Griekenland, noch heeft zij onderzocht of verzoeker kan genieten van materiële en financiële steun bij terugkeer naar Griekenland.

Het bestaan van de uitzonderlijke omstandigheden, in dit geval de noodzakelijke materiële en financiële steun bij terugkeer, werd niet afdoende onderzocht.

De materiële motiveringsplicht is geschonden. Het middel is in de hierboven beschreven mate gegrond. Bijgevolg dient de bestreden beslissing te worden vernietigd overeenkomstig artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2° van de Vreemdelingenwet.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Artikel 1

De beslissing genomen door de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen op 23 december 2019 wordt vernietigd.

Artikel 2

De zaak wordt teruggezonden naar de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertien mei tweeduizend twintig door:

dhr. M. MILOJKOWIC,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

mevr. K. VERHEYDEN,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

K. VERHEYDEN

M. MILOJKOWIC